

EXPUNERE DE MOTIVE

I. Preambul

Prezenta propunere legislativă reprezintă un demers firesc în continuarea obiectivelor asumate de România în ceea ce privește recunoașterea și legiferarea statutului nomazilor digitali.

Prin legea 22/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România (în continuare *Legea 22/2022*), conceptul de *nomad digital* a fost pentru prima oară definit în legislația română ca fiind *străinul care este angajat cu un contract de muncă la o companie înregistrată în afara României și care prestează servicii prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor sau care deține o companie înregistrată în afara României, în cadrul căreia prestează servicii prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor și poate desfășura activitatea de angajat sau activitatea din cadrul companiei, de la distanță, prin folosirea tehnologiei informației și comunicațiilor*.

Rațiunea acestei reglementări s-a fundamentat, în mod indubitabil, pe dinamica ce caracterizează activitatea economică și raporturile de muncă într-o eră în care avansul tehnologic permite din ce în ce mai des desfășurarea prestațiilor de muncă sub forma telemuncii.

Astfel, din ce în ce mai multe persoane optează pentru a-și derula activitatea profesională prin intermediul telemuncii, călătorind sau locuind temporar pe teritoriul unuia sau mai multor state cu care nu au un punct de legătură.

O astfel de abordare cu privire la activitatea economică sau profesională poate veni cu avantaje importante pentru economiile statelor de tranzit, dar și cu provocări pe măsură de natură fiscală, ținând cont de activitatea nomazilor digitali, caracterizată de impredictibilitate sub aspectul perioadei de ședere pe teritoriul unui anumit stat.

În acest sens, prezenta propunere legislativă are ca scop modificarea și completarea legislației fiscale române, în vederea reglementării unui regim juridic de natură fiscală clar definit și aplicat nomazilor digitali, precum și asigurarea unui tratament fiscal avantajos al veniturilor obținute de aceștia pe perioada în care se află pe teritoriul României pentru ca țara noastră să beneficieze de cât mai multe resurse financiare aduse direct în economie prin prezența cât mai multor nomazi digitali aici, în România.

România trebuie să preia exemplul statelor europene care și-au asumat până la acest moment politici fiscale favorabile nomazilor digitali, stimulând astfel activitatea acestora, cu consecințe benefice asupra economiilor naționale.

II. Diagnoză (situația actuală)

Art. 7 pct. 22 din Legea 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Codul fiscal*) definește nerezidentul ca fiind *orice persoană juridică străină, orice persoană fizică nerezidentă și orice alte entități străine, inclusiv organisme de plasament colectiv în valori mobiliare fără personalitate juridică, care nu sunt înregistrate în România, potrivit legii.*

Persoana fizică nerezidentă este definită de art. 7 pct. 22 din Codul fiscal ca fiind orice persoană fizică ce nu îndeplinește condițiile prevăzute la pct. 28, precum și orice persoană fizică cetățean străin cu statut diplomatic sau consular în România, cetățean străin care este funcționar ori angajat al unui organism internațional și interguvernamental înregistrat în România, cetățean străin care este funcționar sau angajat al unui stat străin în România și membrii familiilor acestora.

Pct. 28 prevede patru condiții alternative a căror neîndeplinire atrage statutul de nerezident: (i) are domiciliul în România, (ii) centrul intereselor vitale ale persoanei este amplasat în România; (iii) este prezentă în România pentru o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat; (iv) este cetățean român care lucrează în străinătate, ca funcționar sau angajat al României într-un stat străin.

Prevederile art. 2 din OUG 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată (în continuare OUG 194/2002) definesc străinul ca fiind persoana care nu are cetățenia română, cetățenia unui alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European ori cetățenia Confederației Elvețiene.

Or, dacă la momentul obținerii permisului de lungă ședere prin raportare la art. 49 alin. (1) lit. f¹), nomadul digital devine rezident în sensul OUG 194/2002, acesta nu devine și rezident fiscal în sensul Codului fiscal.

Însă, în momentul la care rezidentul în sensul OUG 194/2002 îndeplinește una dintre condițiile prevăzute la pct. 28, are obligația înregistrării fiscale, **devenind astfel și rezident fiscal al statului român.** Cu alte cuvinte, un nomad digital, la acest moment, dacă își stabilește domiciliul în România, dacă are centrul intereselor vitale în România sau dacă locuiește pe teritoriul României mai mult de 183 de zile într-un an, are obligația înregistrării fiscale în conformitate cu art. 81 și urm. din Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (în continuare C.proc.fisc.).

Așadar, comparând definițiile conceptuale analizate, nomadul digital definit în conformitate cu Legea 22/2022, este o specie a persoanei fizice nerezidente din punct de vedere fiscal.

Cu toate acestea, regimul fiscal al nomadului digital nu are până la acest moment o reglementare expresă prin raportare la prevederile Codului fiscal.

Exemplul de bună practică al Croației;

Croația este considerată una dintre cele mai prietenoase state cu nomazii digitali. Într-un studiu recent¹, se arată faptul că Croația a fost printre primele state care au introdus facilități fiscale pentru nomazii digitali. În acest studiu se prevede că „persoanele fizice care au dobândit statutul de nomad digital nu vor fi impozitate pe venitul lor obținut pe baza unei activități de muncă pe cont propriu sau a unei activități independente desfășurate pentru un angajator neînregistrat în Croația.”

Aceste facilități fiscale se aplică nomazilor digitali care nu rămân pe teritoriul Croației pentru mai mult de 183 de zile. Același tratament fiscal se aplică și Estonia.

O astfel de măsură fiscală poate avea un impact foarte avantajos pentru economia națională a unui stat: numărul crescut al străinilor care vor locui temporar în România și vor aduce resurse financiare care indirect vor sprijini economia națională.

În acest sens, prezenta propunere legislativă trebuie să răspundă următoarelor provocări: **(i) Care este regimul juridic fiscal al nomadului digital aflat în așa fel încât România să devină „prietenoasă cu nomazii digitali” și (ii) care sunt avantajele fiscale de care nomazii digitali vor beneficia în așa fel încât România să devină o destinație tentantă pentru aceștia.**

III. Prognoză (ce ne dorim)

Prezenta inițiativă legislativă își propune să completeze Codul fiscal astfel:

- 1. Stabilirea regimului juridic fiscal al nomadului digital;**
- 2. Scutirea de la plata impozitului pe venit;**
- 3. Scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale, respectiv contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate.**

¹ Stjepan Gadzo, profesor universitar la Facultatea de Drept a Universității din Rijeka, în *Kluwer International Tax Blog* 24.02.2022.

1. Stabilirea regimului juridic fiscal al nomadului digital;

Prin raportare la modalitatea de sistematizare a normelor juridice cuprinse în Codul fiscal, regimul juridic fiscal al nomadului digital va fi reglementat printr-un nou articol **art. 8² : Regimul fiscal aplicabil nomadului digital.**

Se impune inserarea noului articol după articolele 8 și 8¹ având în vedere faptul că regimul juridic fiscal al nomadului digital reglementează o categorie specială de nerezidenți fiscali.

Alineatul (1) a noului articol va prevedea: **(1) Persoana fizică străină care a obținut o viză de lungă ședere pe teritoriul României, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (1) lit. f¹) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu va fi considerată rezidentă în sensul prevederilor art. 7 pct. 28 lit. b), chiar dacă are la dispoziția sa o locuință pe teritoriul României, în temeiul unui contract de închiriere sau comodat.**

Prin această prevedere se face trimitere la definiția nomadului digital introdusă prin Legea 22/2022 în OUG 194/2002 și se stabilește faptul că această categorie de persoane care au obținut un permis de lungă ședere în România nu vor putea fi considerate ca fiind rezidente pe teritoriul statului român, prin derogare de la art. 7 pct. 28 lit. b).

La acest moment, un nomad digital poate deveni rezident fiscal român, dacă:

- fie își stabilește domiciliul în România;
- fie are centrul intereselor vitale în România;
- fie locuiește în România pentru mai mult de 183 de zile.

Dacă primul criteriu, cel al **domiciliului**, nu poate fi incident în cazul nomazilor digitali, cel de-al doilea criteriu, cel al intereselor vitale, poate ridica probleme privind interpretarea organului fiscal.

Cu titlu de exemplu, în *Ghidul privind stabilirea rezidenței fiscale pentru persoane fizice*², organul fiscal prevede faptul că disponibilitatea permanentă a unei locuințe închiriate poate reprezenta un criteriu pentru a considera un nerezident ca având obligația înregistrării fiscale în România, având **centrul intereselor vitale în România**. Aceeași interpretare poate reieși și din modelul Convenției OECD³ care prevede la o locuință permanentă poate fi un criteriu de apreciere privind atribuirea rezidenței fiscale.

²

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Ghid_StabilireaRezidenteiFiscale_Editie2021_RO.pdf
³ <https://sfs.md/uploads/files/TAMP/Comentarii%20Conventia%20OECD.pdf>

Așadar, prezenta completare legislativă stabilește în mod imperativ faptul că organul fiscal nu poate atribui rezidența fiscală română unui nomad digital **chiar dacă are o locuință pe teritoriul României, în temeiul unui contract de închiriere sau comodat.**

Cu privire la cea de-a treia condiție, inițiatorii apreciază că nomadului digital i se poate aplica tratamentul fiscal favorabil **pentru maximum 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat.**

Astfel, **persoana fizică străină care a obținut o viză de lungă ședere pe teritoriul României, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (1) lit. f¹) din OUG 194/2002 va beneficia de noul regim fiscal introdus prin prezenta, pentru o perioadă de maximum 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive.**

2. Scutirea de la plata impozitului pe venit;

Consecința directă a aplicării regimului fiscal prevăzut la art. 8² este reprezentată de **scutirea de la plata impozitului de venit de către nomadul digital.**

Alin. (2) prevede expres faptul că ***(2) Persoana fizică străină prevăzută la alin. (1) nu este supusă impozitului pe venit pentru veniturile realizate din afara României, dacă nu este prezentă în România pentru o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat, cu respectarea convențiilor pentru evitarea dublei impuneri încheiate de România cu alte state.***

Prin interpretarea *a contrario* art. 59 alin.(2) și (2¹) Cod fiscal, *Persoana fizică nerezidentă care îndeplinește condiția de rezidență prevăzută la art. 7 pct. 28 lit. b) este supusă impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu prima zi în care declară că centrul intereselor vitale se află în România. Persoana fizică nerezidentă care îndeplinește condiția de rezidență prevăzută la art. 7 pct. 28 lit. c) este supusă impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu prima zi a sosirii în România și ținând cont de noua completare legislativă, se desprinde ideea că nomazii digitali, pe perioada celor 183 de zile, vor fi scutiți de la plata impozitului pe venit către statul român.*

Această scutire exista și până la acest moment, însă lipsa unui regim juridic fiscal aplicabil nomadului digital, precum și riscul aprecierii organului fiscal referitoare la existența unui centru al intereselor vitale pe teritoriul României al nomadului digital **reprezentau dezavantaje care nu permiteau României să devină un stat prietenos cu nomazii digitali.**

3. Scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale, respectiv contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate.

Nu în ultimul rând, pe perioada celor 183 de zile, nomazii digitali vor fi scutiți de la plata contribuțiilor de asigurări sociale (CAS) și de la plata contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate (CASS). În acest sens, **nomazii digitali nu vor avea calitate de contribuabili, în sensul legislației fiscale române, în ceea ce privește plata CAS și CASS.**

Inițiatorii apreciază că se impune prevederea expresă a acestor scutiri în Codul fiscal, în vederea asigurării unui tratament fiscal cât mai clar față de nomazii digitali.

În ceea ce privește asigurarea de sănătate (CASS), OUG 194/2002 prevede deja la art. 49 alin. (2¹) lit. f) faptul că obținerea vizei de lungă ședere de către un nomad digital presupune în mod obligatoriu ca acesta să prezinte *dovada asigurării medicale pe întreaga perioadă de valabilitate a vizei, valabilă pe teritoriul României și cu acoperire în cuantum de cel puțin 30.000 euro.*

În ceea ce privește CAS, nomadul digital obține o viză de lungă ședere pentru alte scopuri conform art. 49 din OUG 194/2002. Cu toate acestea, legislația europeană (cu titlu de exemplu, Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială) prevede deja scutiri de la plata CAS în noul stat membru unde nerezidentul va locui temporar **dar doar în ipoteza unei vize de lungă ședere în scop de detașare (Art. 44¹ OUG 194/2002).**

Așadar, ținând cont de faptul că nomadul digital va continua să plătească CAS în statul său de rezidență, se impune prevederea expresă a scutirii de la plata CAS în România, prin **exceptarea nomadului digital de la calitatea de contribuabil**, atâta timp cât acesta obține o viză de lungă ședere pentru alte scopuri și locuiește maximum 183 de zile pe teritoriul României.

IV. Impactul financiar

Prezenta inițiativă legislativă nu are impact financiar, având în vedere că nici până la acest moment, neîndeplinirea criteriilor de rezidență, nu presupuneau prelevări obligatorii de natură fiscală din partea nerezidenților.

V. Considerente finale

Prezenta inițiativă legislativă continuă procesul de actualizare a legislației în acord cu dinamica socială. Impactul tehnologic, telemunca, posibilitatea facilă de a călători reprezintă realități clare, avantaje pe care statele gazdă trebuie să le fructifice, sprijinind astfel economia națională.

România se bucură de un potențial turistic extraordinar și trebuie să devină o destinație cerută și apreciată de nomazii digitali.

În numele inițiatorilor,

Diana-Anda Buzoianu – Deputat USR

1 *NA*

Maria-Gabriela Horga - Deputat PNL *4*

**Lista susținătorilor
propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul fiscal cu
modificările și completările ulterioare.**

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	Hoega Maria - Iuliana	PNL	
2.	Clujan Olivia Diana	PNL	
3.	Stebu Gigel	PNL	
4.	ROȘCA MIRCEA	PNL	(
5.	MIRCEA FECHET	PNL	/
6.	Hoțotou Elena	PNL	/
7.	Buscău Cristina	PNL	
8.	Popa Alexandru	P.N.L	

9.	Tălmăș Cristian	PNL
10.	ATANASIU ONUT VACARIU	PNL
11.	AVRAMESCU GABRIEL-IOAN	PNL
12.	MIROSA BANIAS	PNL
13.	BALINT LIVIU-IOAN	PNL
14.	DECINGIAR GHEORGHE	PNL
15.	RUJAN DUMITRU	PNL
16.	CHIRAN LAURENTIU	PNL
17.	BUICAN CRISTIAN	PNL
18.	MARCUDESCU DUMITRU	PNL
19.	BARCARI RODICA LUMINITA	PNL
20.	TRAIAN CRISTINA	PNL

21. CSEF EVA ANDREA USMR
22. MIKLÓS ZOLTÁN USMR
23. Flerke Adrian PNL
24. Longfuer Clucoren PNL

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	LEORGANU LAURENTIU	PNL	
2.	Sota Colim Ioa	PNC	
3.	Dumitru Florian Emil	PNL	
4.	POLAK TUDOR	PNL	
5.	IGITAF ION MIT DAN	PNL	
6.	MARA CALISTA	PNL	
7.	GUDU MICHAEL	PNL	
8.	CRUSOVEANU MARIAN	PNL	
9.	ERVIN MOLNAR	PNL	
10.	VECEAN CRISTINA	PNL	
11.	DAN VILCEANU	PNL	

12.	Intuș Bogdan	PNL	✓
13.	SORIN-DAN MOLDOVAN	PNL	✓
14.	ALEXANDRU NAZARE	PNL	
15.	GABRIEL ANDRONACHE	PNL	
16.	STOICA ȘTEFAN BUCUR	PNL	✓
17.	MIRCEA BANIC	PNL	✓
18.	BALINT LIVIU-IOAN	PNL	
19.	ȘISCU GEORGE	PNL	
20.	ROMAN FURIN	PNL	

21. COZMA ADRIAN PNL
22. SIGHIARTĂU ROBERT PNL
23. BEN-ONI ARISTEA PNL
24. ANDREI ALEXANDRU - IOAN - PNL
25. MĂCUTĂ ȘERIN - PNL
26. BOGDAN GHEORGHIU PNL
27. TÎMBĂN MARIUS HOMI PNL
28. LÎNGOC DUMITRU LUCIAN PSD

Lista susținătorilor
propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul fiscal cu
modificările și completările ulterioare.

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	CAMBERA DANA	USR	
2.	SEIDLER CRISTIAN GABRIEL	USR	
3.	MOLHAR RADU-IULIAN	USR	
4.	BLAGA DANIEL-CORNUȚ	USR	
5.	DANIEȘ TODA	USR	
6.	LUPU ANDREI	USR	
7.	ILIE VICTOR	USR	
8.	Andrei Marius Miftode	USR	
9.	TEMIȚĂ DRAGOS CATALIN	USRPLUS	
10.	CHICHIRAU COSETTE	USR	
11.	STELIAN ION	USR	
12.	ACANCI ANDREI IULIAN	USR	

13.	BOTE 2 MIHAI-CAIALIN	USR
14.	BALTARETU VIODEL	USR
15.	Badea Mihai Alexandru	USR
16.	HANGAN POLYANNA	USR
17.	TUDOR RAREȘ T&P	USR
18.	MURARIU OANA	USR
19.	GIURGIU ADRIAN	USR
20.	MAVARNEANU FILIP	USR

21. ICHIA Cristina-Dana USR
22. Gheorghe Chiriac USR
23. Todorescu Benjamin USR
24. Gheba Daniel Sorin USR

Lista susținătorilor
propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul fiscal cu
modificările și completările ulterioare.

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	VLAD SERGIU COSMIN	USR	
2.	NEGOI EUGEN REMUS	USR	
3.	VICOL COSTEL	USR	
4.	Bob Virgil Marin	USR	
5.	CRISTI BEZEA	USR	
6.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR	
7.	LAZAR TEODOR	USR	
8.	DIANA BUTOIANU	USR	
9.			
10.			
11.			
12.			

13.	COSYIH-MARIAN PETERAS	USR	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

Lista susținătorilor
propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul fiscal cu
modificările și completările ulterioare.

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	DARĂU AMBROZIE-IRINEU	USR PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

**Lista susținătorilor
propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul
fiscal cu modificările și completările ulterioare.**

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	MUREȘAN CLAUDIU	USR	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			